

UDENRIGSMINISTERIET

j.nr.: 104.G.13.

Styrelsens møde den 9. marts 2011

Dagsordenens pkt. 6

1. Indstilling: Anbefalet til udviklingsministerens godkendelse
2. Titel: Klimapuljen 2011
3. Partnere: Verdensbanken, UNDP, KfW, Global Green Growth Institute, bilaterale partnere i Kenya, Indonesien og Maldiverne og civilsamfundsorganisationer
4. Bevillingsbeløb: 380,0 mio. kr.
5. Varighed: 2011-2013
6. Tidligere forelæggelser for Styrelsen: 9. juni 2010, dop. 11 (308,1 mio. kr.)
7. Strategier og politiske prioriteter: Danmarks bidrag til Københavnsaftalens §8 om den accelererede klimafinansiering i perioden 2010-2012
8. Sagsbehandler: Christoffer Bertelsen, tlf. 3392 1530
Flemming Winther Olsen, tlf. 3392 0778
Erik Næraa-Nicolajsen, tlf. 33921870
9. Faglig konsulent: Mike Speirs, Jørgen G. Jensen, Elsebeth Tarp, Theo Ib Larsen og Merete Villum Pedersen
10. Økonomifuldmægtig: Charlotte Rosen
11. Finanslovskonto: 06.34.01.70.41
12. UMF sagsnummer: 212.3039
13. Resumé:

De stadig mere mærkbare konsekvenser af klimaforandringerne accentuerer behovet for en omstilling til grøn vækst. Samtidig står det klart, at tilpasning til klimaændringerne er hastende især for de fattigste og mest sårbare lande. Inddragelse af privatsektoren til finansiering i de nødvendige klimainvesteringer er afgørende. Disse forhold ligger til grund for fordelingen af Danmarks bidrag til klimafinansiering i u-landene. Med Klimapuljen 2011 støttes tre nye multilaterale initiativer. De bilaterale pilotindsatser, som indledtes i 2010 i Maldiverne, Kenya og Indonesien, videreføres. Endelig vil tværgående indsatser støttes, herunder til civilsamfundsaktiviteter med fokus på oprindelige folk.

Formål og problemformulering:

Formålet med Klimapuljen er at bistå udviklingslandene med at iværksætte aktiviteter til begrænsning af CO₂ udledninger samt bistå de fattigste og mest sårbare lande, herunder små udviklings ø-stater med at gennemføre tilpasningsforanstaltninger til klimaforandringerne.

I Københavnsaftalen fra COP15 gav de udviklede lande tilsagn om en accelereret klimafinansiering (opstartfinansiering) på USD 30 mia. for perioden 2010-2012. Danmarks bidrag til opstartfinansieringen er 1,2 mia. kr., som finansieres over Klimapuljen. Af hensyn til de videre klimaforhandlinger har det i sig selv været et hensyn, at der skete en hurtig udmøntning af opstartfinansieringen. I nærværende oplæg anmodes derfor om en samlet tiltrædelse af fordelingen af hele Klimapuljen 2011 på 400 mio. kr., hvor 20 mio. kr. fratrækkes i administrationsbidrag (5%), således at bevillingen er på 380 mio. kr.

Udfordringer/underliggende overvejelser:

Klimapuljen oprettedes med et budget på 100 mio. kr. i 2008 gradvist voksende til 500 mio. kr. i 2012. Frem til og med 2012 skal udmøntningen af puljen aftales årligt mellem de ministre, som er repræsenteret i Regeringens Klimakonferenceudvalg (RKU - sammensat af Klima- og energiministeren, Finans-, Stats- og Udenrigsministeren). Københavnsaftalen ligger til grund for Klimapuljen 2010-12, og aktiviteterne herunder må balanceres, så de tilgodeser de berørte ministeriers fortolkning af aftalen, samtidig med at betingelserne for udviklingsbistanden opretholdes. RKU godkendte i november 2010 fordelingen af Klimapuljen 2011, som regeringen herefter offentliggjorde (med forbehold for de bevillende myndigheders godkendelse) og kundgjorde i forskellige sammenhænge, bl.a. under Klimakonferencen i Cancun. Baggrunden for at dette skete på så tidligt et tidspunkt var at imødegå udviklingslandenes kritik af i-landene for manglende opfyldelse af tilsagn om opstartfinansiering i optakten til Cancun. Det var derfor vigtigt for Danmark (og andre i-lande) at vise, at vi de facto leverede på finansiering i 2010 og samtidig at pege på konkrete, synlige aktiviteter planlagt i 2011. Under COP16 lykkedes det da også Danmark at skabe en høj, positiv profil vedrørende klimaaktiviteterne for 2011, bl.a. Ø-statsprogrammet og samarbejdet med det sydkoreanske Global Green Growth Institute. Danmarks og andre i-landes bestræbelser på at vise konkrete opstartindsatser antages at have været medvirkende til, at finansiering fik en afdæmpet behandling på COP16.

Sektor- og program/projektbeskrivelse:

Et nødvendigt globalt paradigmeskift imod grøn økonomi og vækst, som tager hensyn til miljømæssig bæredygtighed, forebyggelse af klimaændringer og energisikkerhed, er under udfoldelse. Udfordringen er at kombinere bæredygtig økonomi med vækst og jobs. Omstillingen sker i mange takter – visse steder nærmest ikke, andre steder buldrer den frem. Også udviklingslandene ser forskelligt på det. Der er i mange lande et erkendt behov for en grøn omstilling, samtidig med at nogle er bekymrede for, at grønne krav begrænser landets udviklingsmuligheder. Der er ikke en fast definition på grøn økonomi. Oftest forbindes grøn økonomi med vedvarende energi, men begrebet må nuanceres; energieffektivitet og bæredygtig produktion er f.eks. vigtige elementer.

Indsætterne i Klimapuljen 2011 retter sig overordnet mod støtte til udviklingslandenes omstilling til grøn økonomi/grøn vækst. Der er tale om tre nye multilaterale indsatser: støtte til Små udviklings ø-staters omstilling til grøn økonomi (SIDS DOCK), støtte til Global Green Growth Institute (3GI) med formål at fremme en grøn omstilling i udviklingslandene

samt bidrag til en tysk iværksat international fond, Global Climate Partnership Fund (GCPF), der skal mobilisere private midler til klimarelevante investeringer i udviklingslande. Hertil kommer de tre bilaterale indsatser, som er en videreførelse af de pilotindsatser, der blev finansieret af Klimapuljens midler i 2010 i Kenya, Maldiverne og Indonesien. Her vil der både blive ydet støtte til tilpasnings- og reduktionsaktiviteter samt til forbedret skovadministration. Endelig vil der blive ydet mindre bidrag til tværgående indsatser.

Landekredsen under de multilaterale programmer omfatter både lande med et betydeligt reduktionspotentiale og lande med behov for støtte til tilpasning til klimaændringerne. Reduktionsaktiviteter, som øger adgangen til vedvarende energi, vil på længere sigt have den egentlige fattigdomsreducerende effekt. Når bortses fra fattige lande med stort skovdække, så hænger reduktionspotentialet sammen med modtagerlandenes udviklingsniveau. De mest sårbare lande er ofte, men ikke altid, de fattigste – det gælder f.eks. en række ø-stater, hvoraf de fleste hører til gruppen af mellemindkomstlande, og hvor kun 12 ud af 52 er klassificeret som mindst udviklede lande.

Indsatserne åbner for gode synergi-muligheder. F.eks. mellem 3GI og investeringsfonden GCPF, og mellem 3GI og Rio+20-konferencen i 2012, hvor et hovedtema bliver grøn økonomi. Ligeledes vil Energistyrelsen og DTU Risø bidrage med ekspertise både i 3GI og Ø-statsprogrammet, og muligvis også i investeringsfondens arbejde.

Der lægges i alle aktiviteter vægt på nationalt og lokalt ejerskab og på, at der sker en koordinering med landenes øvrige udviklingsstrategier og andre donorers indsatser. Da der både er tale om nye initiativer og nye indsatsområder, og da forberedelsen af nogle af indsatserne ikke er helt tilendebragt, vil Udenrigsministeriet foretage en vurdering af fremdriften af de tre bilaterale programmer og to multilaterale programmer, Ø-statsprogrammet og 3GI, efter en startfase på ca. 6 måneder.

I bilag 1-3 gives yderligere oplysninger om aktiviteterne; bilag 4 baggrundsmateriale; bilag 5 en oversigt over fordelingen af puljemidlerne; bilag 6 en liste over forkortelser.

A. Multilaterale initiativer

Ø-stats programmet/SIDS DOCK

80 mio. kr.

De små ø-udviklingsstater (SIDS) er særligt sårbare overfor klimaændringer og derfor også særligt motiveret for at opnå et ambitiøst resultat af klimaforhandlingerne. Københavnsaftalen nævner eksplicit de små ø-udviklingsstater som modtagere af opstartfinansieringen.

SIDS DOCK blev etableret under COP15 og består p.t. af 15 AOSIS medlemmer (Alliance of Small Island States). Formålet med organisationen er at fremme anvendelse af bæredygtig energiforsyning og investeringer i tilpasning overfor klimaændringer. Ved at omlægge energiforsyningen i retning af vedvarende energiløsninger samt forbedret energieffektivitet vil landene reducere afhængigheden af olieimport, som er særlig dyrt for østaterne. Den forventede besparelse på landenes udgifter til energi vil frigøre midler, som skal anvendes til investeringer i klimatilpasning. Det danske bidrag vil især blive målrettet kapacitetsopbygning og gennemførelse af pilotinvesteringer i vedvarende energi og energieffektivitet.

Danmark vil med sit bidrag være den første donor til initiativet. UK og Australien har udtrykt interesse for at deltage. Verdensbanken (WB) og UNDP er implementerende organisationer og ansvarlige fondsforvaltere for hver sin del af programmet.

Verdensbanken vil være ansvarlig for den samlede rapportering til Udenrigsministeriet. Der bliver nedsat en Styrekomité med repræsentanter fra hver af de fire parter, AOSIS, WB, UNDP og Danmark. Styrekomiteens skal udstikke de strategiske retningslinier for programmet og prioritere mellem de forskellige fremsendte projektforslag. Danske erfaringer i form af faglig rådgivning fra bl.a. Energistyrelsen og Risø kan blive inddraget i gennemførelse af de enkelte aktiviteter. Det danske bidrag vil ikke kunne anvendes til landespecifikke projekter i højindkomstlande.

Såfremt dette første bidrag til SIDS DOCK får en tilfredsstillende udvikling, vil et yderligere bidrag fra Klimapuljen blive overvejet i 2012.

Global Green Growth Institute (3GI)

90 mio. kr

Institutionen er oprettet på initiativ af Sydkorea med det formål at støtte udvikling og spredning af en ny model for grøn økonomisk vækst, der integrerer fattigdomsreduktion og social udvikling med miljømæssig bæredygtighed, forebyggelse af klimaændringer og energisikkerhed. Instituttet vil i tæt samarbejde med de nationale myndigheder på højeste niveau støtte udviklingslandene i at udarbejde deres egne grøn-vækst modeller i overensstemmelse med øvrige nationale, økonomiske og klimarelaterede mål. Modellen udarbejdes indenfor en eller flere sektorer (f.eks. energi, landbrug, transport, skov). 50% af instituttets ressourcer planlægges at gå til udarbejdelse af grøn vækst strategier i konkrete lande, mens op imod 40% forventes at gå til forskning og globalt strategiarbejde.

3GI må betragtes som en nyskabelse. Instituttet er stadig under opbygning og forventes fuldt etableret i løbet af 2011. Hovedsædet er i Seoul, og der planlægges etableret fem regionalkontorer, hvoraf et i København. Den danske støtte vil være fokuseret på aktiviteter til fordel for lavindkomstlande og lande, hvor aktiviteterne vil have en væsentlig demonstrationseffekt. Støtten vil først og fremmest blive rettet imod energisektoren mhp. fremme af vedvarende energi og energieffektivisering. Også andre sektorer kan komme på tale. Erfaringer fra dansk energipolitik inddrages, og instituttet ønsker at anvende faglig rådgivning fra Energistyrelsen og DTU Risø. Danmark får plads i instituttets bestyrelse.

Det danske bidrag dækker 3 år (2011-2013). Den sydkoreanske regering har givet tilsagn om et bidrag til instituttet på 10 mio. USD om året i de næste tre til fem år. Der er drøftelser med bl.a. Australien, Japan, Tyskland og UAE om også at bidrage.

Partnerskabet med Sydkorea vedrørende samarbejdet om 3GI ses som strategisk og politisk interessant for Danmark. Der er tale om en ny donor, som har grøn vækst højt på den hjemlige og internationale dagsorden, og som for ikke så mange år tilbage selv var et fattigt udviklingsland. Nu er Sydkorea i færd med at tredoble sin udviklingsbistand, så den i 2015 vil ligge på 3 mia. USD/0,25% af BNI. Sydkoreas egen udvikling kan inspirere fattige udviklingslande og samtidig styrke troværdigheden vedr. samarbejdet om grøn økonomi. Endvidere er det positivt, at Sydkorea ønsker at trække på dansk erfaring.

Global Climate Partnership Fund (GCPF)

40 mio. kr.

Mobilisering af private midler er en af de afgørende forudsætninger for, at der kan tilvejebringes tilstrækkelige midler til gennemførelse af de nødvendige klimainvesteringer. GCPF er et tysk internationalt initiativ iværksat af Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) til at mobilisere private midler til klimarelevante investeringer i u-landene via lokale, fortrinsvis finansielle institutioner. Fonden vil samtidig kunne yde teknisk rådgivning (TA) til kapacitetsopbygning af de pågældende lokale institutioner. Fondens formål er at bidrage til en reduktion af drivhusgas-emissioner gennem udlån til investeringer i vedvarende

energi og energieffektivisering i udviklingslande. Den endelige målgruppe for udlånene er små og mellemstore virksomheder (SME) og husholdninger.

Fonden finansieres gennem salg af aktier¹ og obligationer. Den del af aktiekapitalen, som erhverves af donorer, kan henregnes som udviklingsbistand. Denne del af aktiekapitalen giver ikke et udbytte til aktieholderne. Aktieindsuddet er revolverende, og det eventuelle udbytte er med til at finansiere en TA komponent til støtte for de lande, hvor fonden opererer. Samtidig skal disse aktier dække et eventuelt tab forud for de øvrige aktier ("first loss"). Denne risikobegrænsning gør det interessant for ikke mindst institutionelle investorer som f.eks. pensionselskaber at erhverve aktier i GCPF. Forholdet i sammensætningen af de forskellige aktietyper betyder, at de offentlige indskud kan mobilisere privat finansiering i forholdet 1:6. Modellen for fonden er bl.a. den Sydøsteuropæiske fond (til Kosovos genopbygning), hvortil der ydedes dansk støtte.

Fonden kan operere i alle DAC-lande forudsat fondsbestyrelsens godkendelse. Man vil fra dansk side arbejde for, at investeringer mindst modsvarer det danske aktiekøb vil gå til lavindkomstlande, hvilket KfW kunne støtte. Fonden har en bestyrelse på 3-7 medlemmer. To medlemmer foreslås af KfW, mens øvrige udpeges af aktionærerne. Danmark vil varetage sine interesser gennem deltagelse i GCPF's årlige generalforsamling, hvor hver aktie har en stemme.

B. Bilaterale initiativer

Kenya

50 mio. kr.

Programmet for Kenya udspringer af den nationale strategi for klimatilpasning, som bl.a. har fokus på den private sektors vigtige rolle. Programmet vil fremme innovation og forretningsmuligheder indenfor klimatilpasning og bæredygtig energi. Det vil institutionelt blive tilknyttet eksisterende programmer og initiativer. Programmet er formuleret og gennemføres under de hensyn til fattigdomsbekæmpelse og ligestilling, som gælder for Danida bilaterale bistandsprogrammer i øvrigt. Programmet har tre komponenter, som alle har været igennem en forberedelsesfase og er under implementering i Danidas naturressourceprogram og private sektor program henholdsvis godkendt i december 2009 og 2010. Programmet er således en udvidelse/opfyldning af eksisterende "Finansieringsvinduer":

1. Støtte til vedvarende energiløsninger og klimatilpassede teknologier indenfor fødevarerindustrien via en eksisterende udbudsfond (African Enterprise Challenge Fund) rettet imod SME.
2. Støtte til udbygning af energieffektivitet og energibesparende teknologi primært indenfor fødevarerindustrien rettet mod medlemsvirksomhederne i Kenya Association of Manufacturers (KAM).
3. Støtte til ansøgninger fra offentlige og private aktører i landområderne om projekter vedr. klima-, energi- og miljøtiltag via "Community Development Trust Fund".

Endelig er der afsat et beløb på 5 mio. kr., som påtænkes udmøntet på grundlag af en løbende evaluering af de pilotprojekter, der blev igangsat under Klimapuljen 2010. En opfølgingsfase af disse projekter bliver således vurderet på grundlag af de konkrete resultater.

¹ Der er tre aktietyper, A og B aktier erhverves og giver afkast på kommercielle vilkår, C-aktier erhverves af donorer

Efter udarbejdelsen af en national strategi for klimatilpasning i Kenya pågår der et stort koordinationsarbejde donorer og andre investorer imellem. Den danske ambassade deltager aktivt i dette arbejde under eksisterende miljø- og erhvervsprogrammer og er derfor vel placeret til at sikre opfyldelse af målsætningen med klimastøtten til Kenya.

Indonesien

50 mio. kr.

I klima- og biodiversitetssammenhæng spiller skove i Indonesien en afgørende rolle – ikke blot nationalt men også globalt. Formålet med programmet er at bidrage til CO₂ binding og biodiversitetsopbygning via et skov-rehabiliteringsprogram i et ca. 1000 km² stort område i Harapan på Sumatra. Harapan er den første rehabiliterings-koncession givet af de indonesiske myndigheder, og programmet er dermed et pilotprojekt på en række områder. Programmet har fire komponenter:

1. Genetablering og beskyttelse af tropisk regnskov i et stærkt degraderet område.
2. Økonomisk og social udvikling i lokalbefolkningen.
3. Støtte til forbedrede politikker og reguleringsmekanismer vedr. skovbevarelse, herunder oprindelige folks rettigheder.
4. Forskning og vidensdeling.

Programmet implementeres af en stor national NGO, Burung, som er én af regeringens rådgivere på skovrehabilitering og bæredygtig drift. Burung er den officielle koncessionsholder og har som sådan den nødvendige politiske og juridiske opbakning og godkendelse til at gennemføre projektet.

Det er en væsentlig forudsætning for at sikre en langsigtet bæredygtig udvikling, at der skabes tilfredsstillende indkomstmuligheder, som kan måle sig med indkomsten ved den hidtidige ikke-bæredygtige skovdrift med klima- og miljøskadelige monokulturer som olie palmer og kraftig afskovning.

Maldiverne

50 mio. kr.

Stigende vandstand i verdenshavene som følge af klimaforandringer truer Maldiverne på deres fysiske eksistens, og programmet for Maldiverne fokuserer derfor på klimatilpasning under hensyn til de helt specielle forhold, som hersker i ø-staten. De mange relativt isolerede ø-grupper med små befolkninger må opbygge en betydelig selvstændighed og kapacitet til at tilrettelægge og iværksætte egne strategier til at modstå stigende hyppighed af oversvømmelser og stormskader.

Programmet vil fokusere på: 1) Katastrofeberedskab, hvor der bl.a. vil blive givet støtte til udvikling af lokale beredskabsplaner, 2) Kystsikring og klimatilpasset infrastruktur, som omfatter erfaringsopsamling af lokale løsninger på kystsikring, vej- og dæmningsbyggeri og boligbyggeri og 3) Naturressource beskyttelse, som vil være fokuseret på bæredygtig anvendelse af de begrænsede naturressourcer, udvikling af miljøvenlige energikilder og beskyttelse og bedre udnyttelse af stærkt begrænsede vandressourcer.

Programmet er efter aftale med den maldiviske regering udarbejdet i tæt samarbejde med UNDP, som også vil være ansvarlig for gennemførelsen sammen med nationale og lokale myndigheder. Programmet vil søge innovative løsninger, som kan bidrage til Maldivernes langsigtede målsætning om en grøn udvikling med begrænset anvendelse af fossile brændstoffer.

C. Tværgående indsatser 20 mio. kr.

De tværgående indsatser fordeler sig på støtte til fremme af klimaforhandlingerne, til civilsamfundsindsatser på klimaområdet og til en teknisk-faglig rådgivningsfacilitet.

Der er planlagt fire bidrag til strategisk støtte til fremme af klimaforhandlingerne: 1) Støtte som skal muliggøre deltagelse af ca. 20 progressive u-lande i en særlig nord-syd arbejdsgruppe "Cartagena-gruppen", som arbejder for et højt ambitionsniveau for en ny klimaafnåte. Støtten vil blive kanaliseret gennem en ligesindet donor; 2) Undersøgelse af reglerne om optag af CO₂ i jord og skov under Kyoto Protokollen; 3) Støtte til den forhandlingsgruppe, der skal forberede den ny Grønne Finansierings-fond; 4) mindre bidrag til at understøtte den udsendte klimaattachés arbejde op til COP17 i Sydafrika. (Fsva. indsats nr. 2 og 3 er UNFCCC-sekretariatet implementerende).

Desuden vil der blive ydet støtte på op til 8 mio. kr. til civilsamfundsaktiviteter med fokus på bla. oprindelige folk. Her vil støtten blive kanaliseret gennem den dansk-baserede, internationale NGO IWGIA (the International Work Group for Indigenous Affairs). Den planlagte indsats vil have fokus på fremme af oprindelige folks rettigheder og behov i forbindelse med tilrettelæggelse af skovbevarende aktiviteter (under REDD). Endelig er der afsat 4,5 mio. kr. til indkøb af faglig rådgivning til støtte for konkrete projekter finansieret under Klimapuljen. Det vil ske ved indgåelse af en rammeafnåte med Energistyrelsen samt anvendelse af korttidsrådgivere.

Tværgående hensyn og prioritets-hensyn:

SIDS DOCK følger Verdensbankens og UNDPs operative retningslinier, som også omfatter miljøvurderinger. Ligestillingsaspektet og oprindelige folks rettigheder vil indgå i prioriteringskriterierne. Disse såvel som fattigdomsreduktion vil blive særligt overvåget i implementeringen af projektaktiviteterne.

I 3GI vil forskningsprojekter se på ligestillingsaspektet i sammenhæng med husholdningernes energiforbrug, bæredygtigt landbrugsdrift samt vand og klimaændringer. Miljøaspektet er en integreret del af instituttets formål.

I GCPF skal der forud for enhver investering være foretaget en miljø- og social impact screening. Screening processen vurderer aspekter vedr. menneskerettigheder, arbejdsstandarder, miljø og korrupnion. Danmark vil arbejde for, at ligestillingspørgsmål medtages i screeningsprocessen.

Bilaterale programmer: For Indonesien programmet er menneskerettigheder og god regeringsførelse – med særlig fokus på oprindelige folk – et væsentligt aspekt. Programmerne i Kenya og Maldiverne har særlig fokus på ligestilling og god regeringsførelse.

Budget:

MIO. KR	År			(mio. kr.)
	2011	2012	2013	
A. Multilaterale bidrag				210
- Ø-statsprogram/SIDS DOCK	80			
- Global Green Growth Inst.	30	30	30	
- Global Climate Partner Fund	40			
B. Bilaterale bidrag				150
- Kenya	50			
- Indonesien	50			

- Maldiverne	50			
C. Tværgående indsatser				20
- Cartagenagruppen	2			
- Regler om CO2 optag i jord	2			
- Grøn Fond	3			
- Civilsamfund. Opr. Folk	8			
- Lokal bev. Sydafrika-COP17	0.5			
- Faglig rådgivning	4,5			
I alt				380

Programdokumenterne til SIDS DOCK og 3GI indeholder et budget opdelt på komponenter. Der foreligger ikke et budget for det danske køb af C-aktier i GCPF. Budgettallene for de bilaterale programmer er rammebeløb. De endelige budgetter er under udarbejdelse.

Væsentlige risikoelementer:

Multilaterale aktiviteter

F.s.v.a. Ø-statsprogrammet/SIDS DOCK kan manglende enighed blandt AOSIS/SIDS DOCK medlemmerne forsinke udvælgelsen af relevante projekter. Danmark vil i Styrekomitéen arbejde for en målrettet indsats for fortløbende konsultationer og aktivt engagement af relevante regeringer. Dertil kommer, om målsætningen om investeringer i tilpasningsaktiviteter vil blive prioriteret med de midler, som frigøres af besparelser på energiimporten.

3GI er oprettet med en forudsætning om, at internationale donorer vil yde finansiering til dets aktiviteter. Med interessen fra de omtalte potentielle donorer er der grund til at antage, at tilstrækkelig finansiering tilvejebringes.

GCPF: Manglende efterspørgsel og udeblivende tilbagebetalinger på udlånene synes at være den største risiko. Både Deutsche Bank (DB) og investorerne har imidlertid en direkte økonomisk interesse i, at fondens midler anvendes og dermed også et incitament til at fremme efterspørgselen, bl.a. gennem en aktiv markedsføring.

Bilaterale aktiviteter

Kenya: Manglende kapacitet hos både private og offentlige investorer er generelt en usikkerhed i Kenya, ikke mindst i relation til nye initiativområder som klimaindsatser, hvorfor ambassadens deltagelse er vigtig.

Indonesien. Afgørende for projektet er at det lykkes at skabe tilstrækkelige nye indkomstmuligheder i forhold til den ikke-bæredygtige skovdrift. Skovsektoren spiller en stor økonomisk rolle i Indonesien med mange modsatrettede interesser. Alliancer om skovbevaringsinitiativer med andre ligesindede partnere som f.eks. Norge er derfor væsentlig. Kapacitet hos den lokale NGO vil være afgørende for projektets gennemførelse. Også her vil alliancer med lignende programmer være en sikkerhed, som aktivt følges af ambassaden.

Maldiverne. Naturkatastrofer er en permanent nærværende risiko i Maldiverne. Svag lokal institutionel kapacitet imødegås af en aktiv og opfølgende projektgennemførelse, som UNDP med stort lokalt kendskab er forberedt på at yde.

Bilag 1-2

De to bilag, "Partnere" og "Baggrundsfakta" er af hensyn til overskueligheden skrevet sammen til ét bilag pr. aktivitet.

A.1 Ø-stats-programmet/SIDS DOCK Support Partnership (80 mio. kr.)

Der vil blive oprettet en Multi-Donor trustfond for små ø-udviklingsstater inden for Verdensbankens Energy Sector Management Assistance Program (ESMAP)'s og UNDP's eksisterende strukturer. Danmark vil indgå en administrationsaftale med begge institutioner. Aftalen vil angive hvilket beløb hver institution vil komme til at administrere. Oprettelsen af multidonor trustfonden skal forelægges ESMAP's Styrelsesråd, hvor Danmark allerede er medlem.

Programmets overordnede ledelse er en Styrekomite, med repræsentation fra AOSIS, UNDP, Verdensbanken og Danida. Såfremt yderligere donorer træder ind i programmet, vil de også kunne indtræde i Styrekomitéen. Styrekomitéen træffer alle overordnede beslutninger vedr. programmets gennemførelse og får ansvaret for at fastlægge rammerne for programmet. Det omfatter bl.a. spørgsmål om kriterier for hvilke lande, der kan modtage finansiering fra programmet, og hvilke typer af projekter, der vil kunne finansieres.

AOSIS

Alliancen af Small Island States (AOSIS) er en sammenslutning af små østater og lavtliggende kyststater, som har de samme udviklings- og miljømæssige udfordringer, herunder deres udsathed overfor de negative virkninger af globale klimaændringer. AOSIS fungerer primært som ad-hoc lobby og i forhandlingssammenhæng for små ø-udviklingsstater inden for FN systemet. AOSIS har i alt 42 medlemsstater og observatører, fra Afrika, Karibien, Indiske Ocean, Middelhavet, Stillehavet og Det Syd kinesiske Hav. AOSIS fungerer på basis af konsultation og konsensus.

Energipriserne i størsteparten af de små ø-udviklingsstater er meget høje, især på grund af høje transportomkostninger for de ofte små mængder af importeret brændselolie. Som følge heraf er energisektoren en væsentlig årsag til økonomisk sårbarhed.

AOSIS har taget initiativ til etablering af en institutionel mekanisme – SIDS DOCK - , der skal bistå små ø-udviklingsstater med at udvikle deres nationale energisektorer til at være katalysator for bæredygtig økonomisk udvikling. Den langsigtede målsætning for SIDS DOCK er at øge energieffektiviteten med 25 procent (2005 baseline) og at generere minimum 50 procent af elforsyningen fra vedvarende energi, samt en 20-30 procent reduktion i transportsektorens brug af konventionelle brændstoffer i 2033.

SIDS DOCK har følgende primære funktioner:

- Assistere små ø-udviklingsstater med at udvikle en bæredygtig energisektor, øge energieffektiviteten og udvikle vedvarende energikilder;
- Bistå med at mobilisere finansielle og tekniske ressourcer for at fremme renere teknologier og produktion;

- Forsyne små ø-udviklingsstater med en mekanisme til at at koble sig på det globale marked for CO2 kvoter;
- Bistå små ø-udviklingsstater med at fremskaffe finansiering til investering i klimatilpasning.

Navnet SIDS DOCK refererer til "DOCKing station" til at forbinde energisektoren i små ø-udviklingsstater med det globale marked for finansiering, vedvarende energiteknologi og handel med CO2.

SIDS DOCK er blevet udviklet i fællesskab af Carribbean Community Climate Change Centre ("5cs") og Sekretariatet for Pacific Regional Environment Programme. SIDS Dock påregnes at blive ledet af en administrerende direktør, med hovedsæde i "5cs" i Belmopan, Belize, med en bestyrelse, der vil blive udvalgt blandt AOSIS medlemsstaterne, donorer og tekniske eksperter.

UNDP og Verdensbanken

Begge organisationer har et betydeligt kendskab til AOSIS landene. Der er etableret en arbejdsdeling mellem de to institutioner, således at de hver får implementeringsansvaret for deres "egen" projektportefølje, med fuldt ansvar overfor Styrekomitéen.

UNDP og Verdensbanken vil hver især implementere deres dele af den samlede projektportefølje efter egne retningslinjer. For rapportering og monitorering har både Verdensbanken og UNDP standard procedurer, som vil blive anvendt for hvert output i programmet. Sammenkoblingen af disse rapporteringer vil blive foretaget af UNDP HQ og ESMAP. For at harmonisere rapporteringen fra UNDP og Verdensbanken vil der blive udarbejdet et fælles rapporteringsformat. Rapporteringen vil blive samlet i en enkelt "fælles" donor rapport. Men de to organisationer vil være selvstændigt regnskabsansvarlige overfor de bidrag, de modtager fra Danmark.

Programmets budget:

Der er udarbejdet et indikativt budget for de USD 14,5 mio. (80 mio. kr.) for perioden 2011-2012. Det vil blive tilpasset i lyset af de allokeringssprincipper, som Styrekomiteen vedtager. Med dette budget forudses ca. 48% af det danske bidrag anvendt til kapacitetsopbygning, mens 24% forventes anvendt til direkte investeringer i vedvarende energi og forbedring af energieffektiviteten. Ca. 10% forudses anvendt til at styrke SIDS DOCK institutionen. Der er afsat 7% til administration, 6% til opbygning af et videnscenter, mens knap 5% er afsat til budgetmargen. Som anført er der tale om et budget, hvis relative fordeling vil blive ændret på grundlag af de retningslinier, som Styrekomitéen vedtager på sine første møder.

Budgettet for det samlede program vil indeholde delbudgetter for alle outputs i programmet. Rapporteringen fra de enkelte dele af programmet vil blive foretaget af den implementerende institution, som ansvarlig for det pågældende output.

Baggrundsfakta:

SIDS DOCK omfattede januar 2011 nedenstående 15 medlemslande:

Caribbean	Pacific	Africa & Indian Ocean
Grenada	Samoa	Cape Verde
St Lucia	Palau	Seychelles
Jamaica	Cook Islands	Mauritius
Dominica	Solomon Islands	Maldives
Dominican Republic		
Belize		
Bahamas		
-----	-----	-----
Antigua & Barbuda	Nauru	
Trinidad & Tobago	FS Micronesia	
St Kitts & Nevis		
St Vincent & the Grenadines		

(landene under den punkterede linje er under forberedelse til at tilslutte sig).

Ovenstående 21 SIDS DOCK lande har en samlet befolkning på ca. 19 mio., hvoraf Den Dominikanske Republik (10,1 mio.), Jamaica (2,7 mio.) og Mauritius (1,3 mio.) og Trinidad & Tobago (1,3 mio.) udgør 80 procent. De øvrige 17 medlemslande har en samlet befolkning på ca. 3,6 mio. eller ca. 210.000 i gennemsnit. Fem af medlemslandene har færre end 100.000 indbyggere.

Tre af medlemslandene er klassificeret af DAC som lavindkomstlande (Solomon Islands, Samoa og Maldiverne). Resten af landene er klassificeret som mellemindkomstlande med undtagelse af Bahamas, som er et højindkomstland. Af projektdokumentet fremgår det, at det danske bidrag ikke kan anvendes til landespecifikke projekter i højindkomstlande.

De små ø-udviklingsstater er økonomisk langt mere sårbare end de fleste andre lande og regioner. I Stillehavsområdet har de haft den laveste og mest svingende økonomiske vækst, og ligeledes har der været stærke økonomiske udsving i Karibien. I en række af små ø-udviklingsstater lever over 20 procent af befolkningen i fattigdom, med arbejdsløshedsrater over 15–20 procent.

En stor del af de små ø-udviklingsstater hører til gældsatte lande (i forhold til BNP), hvor en betydelig del af gælden stammer tilbage fra olieprisstigningerne i 1980'erne.

A.2 Global Green Growth Institut (3GI) (90 mio. kr. over tre år)

Organisering:

Når instituttet er fuldt udbygget i løbet af 2011 vil der være en mindre stab på ca. 50 ansatte, idet organisationen baserer sig på netværkssamarbejde. 3GI vil bestå af fire enheder: International Cooperation Unit (ekspertise indenfor internationale relationer, samarbejde med virksomheder og kommunikation); Research Unit (ekspertise indenfor økonomi, klima, regional planlægning og udvikling og offentlig politik); Global Strategy Unit (ekspertise indenfor regionerne); Management og Support Unit (administration, inkl. økonomistyring, HR, jura og IT).

Instituttet vil i tæt samarbejde med de nationale myndigheder på højeste niveau støtte udviklingslandene med at udarbejde deres egne konkrete grøn-vækst-modeller i overensstemmelse med øvrige nationale, økonomiske og klimarelaterede mål. Modellen udarbejdes indenfor en eller flere sektorer (f.eks. energi, landbrug, transport, skov). Partnerlandet forventes selv at stå for implementeringen af modellen over en årrække med bistand fra 3GI, bl.a. med henblik på at tiltrække investeringer. Forskning i grøn-vækst teori og praksis vil være et vigtigt element i at fremme det nye paradigme. Et omdrejningspunkt i udførelsen af modellen bliver videnoverførsel vedr. den rette grønne teknologi, som kan gøre det muligt for udviklingslandene i et vist omfang at "leap-frog" i deres udvikling, dvs. springe et eller flere led over i forhold til den udvikling, som de industrialiserede lande har gennemgået. 3GIs aktiviteter har karakter af et netværksbaseret samarbejde.

Sydkorea lægger vægt på en international sammensætning af personalet. Således er den hidtidige amerikanske "Managing Director" af World Economic Forum netop udpeget som leder af 3GI, og man ønsker andre nationaliteter ansat i andre ledende stillinger. Det er ønsket, at 3GI i løbet af få år kan blive en international /intergouvernemental organisation.

Der er etableret kontakt og samarbejde med en række internationale organisationer, herunder Verdensbanken, IFC, UNEP, IUCN. De fem regionale kontorer, som tænkes oprettet, hvoraf et placeres i København, vil have netværk og partnerskaber med regionens relevante institutioner i fokus.

Danmark vil få plads i bestyrelsen, der som formand har den tidligere sydkoreanske premierminister, og som næstformænd de to internationalt anerkendte klimaeksperter og initiativtagere til 3GI, Lord Nicolas Stern, professor ved London School of Economics og Tom Heller, leder af Climate Policy Initiative. (Trevor Manuel, leder af Sydafrikas National Planning Commission og tidl. finansminister er også potentiel kandidat til en bestyrelsespost, men endnu ikke bekræftet). Bestyrelsen mødes to gange årligt og skal bla. drøfte og godkende 3GIs policy, budgetter, arbejdsplaner og rapportering samt sikre en løbende udvikling på instituttets kerneområder.

Budget

Der foreligger endnu kun et rammebudget. Budgettet for 2011 er på 26,4 mio. USD, hvoraf de 15 mio. finansieres fra Sydkorea og Danmark, mens de resterende forventes fra nogle af de lande, som 3GI p.t. forhandler med, bl.a. UAE (Emiraterne), Tyskland og Japan. Senest har Australien oplyst, at man overvejer at indgå i et samarbejde. Det er 3GIs mål at kunne mobilisere 50 mio. USD årligt fra 2013. 90% af budgettet anslås at gå

til instituttets aktiviteter med følgende fordeling: 50% til landeprogrammer (konkrete grøn-vækst modeller), 24% til forskning, 3% til netværksarbejde og 14% til globalt strategiarbejde. 10% af budgettet forventes at gå til administrationsomkostninger de første år, hvor instituttet er under etablering; men herefter skal administrationsudgiften nedjusteres til 7%. Et detaljeret årligt budget udarbejdes af 3GI til endelig godkendelse af bestyrelsen. Bl.a. gennem den danske bestyrelsesplads vil man overvåge udarbejdelsen af detaljerede budgetter.

Monitorering, reviews og evaluering:

3GI etablerer en Program Monitoring Review Unit (PMRU), som skal følge de aktiviteter, der særligt er tilknyttet et landeprogram (checklister er udarbejdet).

3GI vil årligt gennemføre et internt review samt revision af instituttets aktiviteter. Efter 2½ år skal der foretages et eksternt review med deltagelse af repræsentanter for donorer og modtagerlandene. Endelig nedsættes et uafhængigt evalueringsteam ligeledes med deltagelse af eksperter fra både donor- og modtagerlande.

A.3 Global Climate Partnership Fund (GCPF) (40 mio. kr.)

Kreditanstalt für Wiederaufbau har på vegne af den tyske regering oprettet GCPF. Dens formål er at bidrage til en reduktion af drivhusgas udledninger gennem finansiering til investeringer i vedvarende energi (RE) og energieffektivisering (EE) i udviklingslande. Fondens finansiering skal være additional til de ressourcer, som de lokale finansielle institutioner i de pågældende partnerlande selv kan mobilisere. Målgruppen for investeringerne er SMV og husholdninger.

Forretningsmodellen:

Modellen for GCPF er allerede benyttet i den ligeledes KfW etablerede European Fund for Southeast Europe (EFSE), som blev oprettet for ca. fem år siden, og hvortil Danmark i 2008 har bidraget med 13 mio. kr. Erfaringerne med EFSE har været positive. GCPF finansieres ligesom EFSE med aktiekapital (og obligationer), som giver et udbytte/forrentes på markedsvilkår. Fonden udlåner til lokale finansielle institutioner og NGO'er i partnerlandene, og de genudlåner på markedsvilkår til aktiviteter, som er i overensstemmelse med GCPF's formål. Det vil sige udlån til klimarelevante investeringer i SME og husholdninger med sigte på at reducere drivhusgasser. Der vil typisk være tale om lån til energieffektivisering og vedvarende energi. Det er imidlertid en forudsætning, at udlånene gives på et bankmæssigt forsvarligt grundlag, hvilket i praksis vil sige, at investeringerne skal være rentable.

Hvert enkelt udlån skal leve op til de forud fastsatte kriterier, som fremgår af fondens investeringsretningslinier. I henhold til fondens vedtægter kan højst 5% af aktiverne investeres som ansvarlig kapital, og helst i samarbejde med en lokal partner. Højst 20% af aktiverne kan udlånes i et enkelt land. Det skal kunne godtgøres, at finansiering af investeringer i energieffektivisering vil indebære reduktion af drivhusgasser med mindst 20% (i forhold til situationen før investeringen). Finansiering af investeringer i vedvarende energi vil være fokuseret på hydrokraft, biomasse, sol, vind og affald.

Manglende kapacitet i de lokale finansielle partnerinstitutioner til at gennemføre realistiske risikovurderinger af de enkelte bankforretninger er en risiko. Men her må Deutsche Banks (DB) erfaringer antages at begrænse risikoen. Desuden kan Fonden yde faglig rådgivning til de lokale partnerinstitutioner. I øvrigt er det netop formålet med projektet at kunne gå ind i lande, hvor det uden offentlige midler, som kan tage eventuelle første tab, vil være vanskeligt at tilvejebringe finansiering med private midler til formål, hvor de lokale erfaringer endnu sparsomme.

Styring af projektet:

Fonden administreres af DB med en bestyrelse, hvor de offentlige aktieindehavere har en større repræsentation end de kommercielle aktieindehavere for at sikre, at de klimamæssige hensyn kommer til at veje tungere end de kommercielle i fondens dispositioner. Fonden har en bestyrelse på 3-7 medlemmer. To medlemmer foreslås af KfW, og to medlemmer udpeges fra hhv. B- og C-aktieindehavere. Et medlem udpeges af A-aktieindehaverne.

Størrelsen af det danske bidrag, som i 2011 vil svare til 2-3 pct. af den forventede aktiekapital, giver ikke adgang til en plads i fondsbestyrelse. Danmark vil varetage sine interesser igennem sin deltagelse i GCPF's årlige generalforsamling, hvor hver aktie har en stemme. Hver C-aktie udbydes til en pris på USD 50.000. Danmark vil med det planlagte indskud på 40 mio. kr. have ca. 145 stemmer.

Udlån til de lokale finansieringspartnere godkendes af en investeringskomité, der er udpeget af Fondens bestyrelse og med Deutsche Bank som sekretariat. DB modtager kvartalsvise rapporter fra partnerinstitutionerne og videreformidler oplysningerne herfra til aktionærerne. Desuden udarbejder DB en årligt rapport. Den første forventes at foreligge i 2011.

DB har udlånsrelationer på omkring Euro 6 mia. med 359 institutioner i 12 ud af de 13 lande, som pt. er omfattet af GCPF.

Budget:

Målet er i løbet af de første år at skaffe en kapital på 300 mio. USD til fonden. Indtil videre er der blevet indskudt USD 76,5 mio. som aktiekapital bestående af bidrag fra: tyske miljøministerium USD 42 mio. i C-aktier, KfW USD 30 mio. i A&B aktier, Deutsche Bank USD 4 mio. i A aktier og et bidrag fra Østrig på USD 0,5 mio. til faglig bistand). Der forudses tegnet USD 195 mio. aktier i første kvartal 2011 fra KfW, EIB og IFC. Yderligere bidrag forventes fra Spanien (USD 15 mio.) samt fra bl.a. Østrig og AsDB.

B.1 Kenya (50 mio. kr.)

Kenya er et lavindkomstland med et BNP per capita på USD 530, en økonomisk vækst på 6,1 % i 2006 og et befolkningstal på ca. 36 mio. Landet, der har været forholdsvist stabilt siden uafhængigheden i 1963, oplevede alvorlige politiske uroligheder i forbindelse med valget i december 2007 med over 800 dræbte og et stort antal interne flygtninge. Situationen er siden stabiliseret, men knaphed på naturressourcer, korrupsion, stor arbejdsløshed, etniske spændinger og stigende ulighed gør den sociale og politiske situation ustabil. Kenya har stærkt begrænsede naturressourcer – især af dyrkbar jord og vand – og klimaforandringer har medført en stigende hyppighed af tørke og voldsomme oversvømmelser. En national strategi for imødegåelse af de negative konsekvenser af klimaforandringer udgør det strategiske grundlag for donorstøtte til klima-tiltag.

Kenya har siden uafhængigheden modtaget dansk udviklingsbistand og der er derfor et meget veletableret samarbejde, som også vil danne rammen for støtten fra klimapuljen. Den private sektor er en afgørende aktør i klimatilpasningssammenhæng og den danske støtte vil i stort omfang være rettet imod innovation og klimatilpassede investeringer i bl.a. fødevarerindustrien.

Via den eksisterende bilaterale støtte til privatsektorudvikling er der et etableret samarbejde med flere af de partnere, der indgår i klimapulje programmet. De væsentligste partnere og resultatmål er:

Komponent 1. African Enterprise Challenge Fund (AECF) er formelt en struktur under Alliance for a Green Revolution in Africa (Bill Gates fonden er hovedsponsor) men har sit eget set up med en styringsenhed, hvor også den danske ambassade er repræsenteret. AECF er velrenommeret og samarbejder med en lang række donorer. En fond manager er ansat på internationale vilkår. Budget for komponent 1 er 15 mio. kr.

Komponent 2. Programmet gennemføres i samarbejde med det statslige franske bistandsprogram under ledelse af 'Kenya Association of Manufacturers' (KAM), og retter sig især imod fødevarerindustrien. KAM er en veletableret organisation med en dokumenteret kapacitet til at gennemføre projekter. KAM har et program for energi effektivisering og besparelse og har en veletableret ledelse af programmet. En aftale indgås direkte mellem den danske ambassade og KAM. Programmet monitoreres i dette direkte samarbejde. Budget for komponent 2 er 15 mio. kr.

Komponent 3. Støtten kanaliseres gennem Community Development Trust Fund (CDTF), der består af mange små aktører. Fonden er en offentlig anerkendt regional udviklingsfond, som kan støtte projekter udført af lokale NGO'er, kommunalbestyrelser, landsbygrupperinger og små og mellemstore lokale virksomheder. Fondens midler allokeres på baggrund af indkomne forslag og initiativtagernes egenfinansiering skal udgøre mindst 10 %. Den danske støtte kan anvendes til både reduktions- og tilpasningsprojekter.

CDTF ledes af en bestyrelse med direktøren for planlægningsministeriet som leder. Bestyrelsen består desuden af flere regeringsrepræsentanter og af repræsentanter for Ngo'er, EU og den danske ambassade. Den daglige ledelse forestås af en projektleder i fondens klima- og miljøafdeling. Ambassaden har en eksisterende samarbejdsaftale med CDTF omkring støtten til et naturressource program og denne samarbejdsstruktur vil blive anvendt også i klimaprogrammet. Budget for komponent 3 er 15 mio. kr.

B.2 Indonesien (50 mio. kr.)

Indonesien er et mellemindkomstland med et BNI på US\$ 3.800 per capita og en økonomisk vækst på 5,9 % (2008). Landet har en befolkning på 230 mio. med en tilvækst på 1,2 % p.a. Danmark samarbejder med Indonesien omkring to bistandsprogrammer: et program til fremme af demokrati og god regeringsførelse og et miljøprogram. Sidstnævnte har et B2B komponent.

Indonesien er en væsentlig regional magtfaktor som overvejende spiller en positiv og stabiliserende rolle i regionen. Landet råder over meget store skovområder af betydning for det globale klima, og den danske klimastøtte retter sig derfor imod skovsektoren med særlig fokus på rehabilitering af degraderet regnskov med deraf følgende reducerede livsbetingelser for den lokale befolkning.

Projektområdet har en etableret programstruktur med en national NGO Burung som hovedaktør og konsessionsindehaver af rehabiliteringskonsessionen. Burung er den indonesiske gren af Birdlife International og har en veletableret status som rådgiver til den indonesiske regering på bæredygtig skovforvaltning. Burung er velkendt af den danske ambassade og modtager donormidler fra en række lande, herunder Danmark via NGO bevillingen i et samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening.

Burung Indonesia er den designerede ansvarlige administrator af projektet, men den daglige ledelse vil være i hænderne på en lokal projektenhed, som pt. modtager støtte fra den tyske regering. Burung vil rapportere direkte til den danske ambassade som vil deltage i etablerede strukturer for projektstyring og monitorering .

Budget

Komponent 1

15,0 mio. kr.

Der vil bl.a. blive givet støtte til oprettelse og drift af lokale planteskoler og til plantning, ligesom der vil blive udarbejdet planer for bæredygtig drift under hensyn til lokalbefolkningens behov for fortsat at kunne leve af og i skoven.

Komponent 2

8,4 mio. kr.

Grundet manglende viden og med få alternative indkomstmuligheder er lokalbefolkningens anvendelse af skoven ikke bæredygtig, men omvendt skal befolkningen have økonomiske udviklingsmuligheder indenfor skovområdet. Det kræver nye, bæredygtige teknologier og nye alternative indkomstmuligheder (Community Management Programme).

Komponent 3

7,8 mio. kr.

Eftersom Harapan er den første store rehabiliteringskoncession givet af de indonesiske myndigheder, er der behov for udvikling af nye regulerende og administrative love og procedurer for skovbevarelse – herunder hensyn til lokalbefolkningens rettigheder og livsvilkår. Programmet vil samarbejde med det overordnede REDD program for Indonesien, og vil bidrage med input til både den nationale og den internationale REDD strategi.

Komponent 4

6,2 mio. kr.

Som det første store skovgenrejsningsprogram med en stærkt social komponent i relation til bl.a. oprindelige folk er der en række ubesvarede spørgsmål, som kræver yderligere forskning – bl.a. i relation til væstkultursammensætning og bæredygtig små-landbrug i

tropisk regnskov. Støtte vil blive givet til samarbejde med relevante forskningsinstitutioner og til analyse og publicering af resultater og erfaringer.

Træningscenter

12,6 mio. kr.

Det planlægges at etablere et videns- og træningscenter i Harapan-området med det formål at indsamle erfaring og undervise i rehabilitering og bæredygtig anvendelse af skov og økosystemer. Brugere af centret vil være lokale og internationale forskere, lokale skovteknikere, administratorer af planteskolerne, konsulenter under "Community Management Program", jfr. komp. 2.

B.3 Maldiverne (50 mio. kr.)

Maldiverne er i 2011 blevet klassificeret som et mellemindkomstland med et BNI på 4.600 USD per capita. Landet er stærkt forgældet med en økonomi afhængig af turisme og fiskeri. Øsamfundets lave placering og store udbredelse gør det sårbart overfor klimaforandringer, og stigende havniveau som følge af klimaændringer er direkte eksistenstruende for størstedelen af landet. En national plan til imødegåelse af klimatrusler er udarbejdet og den danske støtte under klimapuljen tager udgangspunkt i den nationale strategi for klimatilpasning.

Eftersom Danmark ikke har fast repræsentation på Maldiverne er støtteprogrammet udarbejdet i et tæt samarbejde med UNDP, som sammen med lokale myndigheder også vil forestå gennemførelsen af programmet indenfor de overordnede rammer for UNDP's indsats på Maldiverne. Eksisterende samarbejdsstrukturer mellem UNDP og lokale myndigheder vil lede og administrere projektet. I forbindelse med en igangværende decentraliseringsproces på Maldiverne forventes det at lokale og regionale myndigheder vil få stigende indflydelse på lokal udvikling, og UNDP vil tilpasse sine samarbejdsstrukturer til den nye politiske og organisatoriske realitet.

Ansvar for den daglige ledelse af programmet vil blive overdraget til en UNDP ansat koordinator, som sammen med lokale myndigheder vil lede og koordinere arbejdet. UNDP vil være ansvarlig for inddragelse af andre relevante organisationer som FAO og UNEP og vil rapportere direkte til Udenrigsministeriet.

Det foreliggende program tager udgangspunkt i den af UNDP udarbejdede landestrategi for Maldiverne. Endelig valg af indsatsområde med detaljeret planlægning af konkrete aktiviteter følger.

Programmet vil fokusere på:

- 1) Katastrofeberedskab. Grundet lokalsamfundenes isolation er en høj grad af lokal, folkelig kapacitet til imødegåelse af naturkatastrofer en nødvendighed. Støtte vil blive givet til udvikling af lokale beredskabsplaner, til træning og til indkøb/opbygning af basale værktøjer og strukturer til håndtering af katastrofesituationer.
- 2) Kystsikring og klimatilpassede infrastrukturer. Økosystemerne i og omkring øerne er meget sårbare, og fysisk kystsikring og etablering af infrastrukturer skal derfor ske på baggrund af indsigt i de helt særligt gældende forhold på øerne. Støtte vil bl.a. blive givet til indsamling og analyse af erfaringer med lokale løsninger på kystsikring, vej- og dæmningsbyggeri og boligbyggeri.
- 3) Naturressource beskyttelse og vedvarende energi. Langt de vigtigste naturressourcer i Maldiverne er de omgivende mangrover og koralrev, som i stigende omfang er truet af forurening, temperaturstigning og u hensigtsmæssig regulering og udnyttelse. Støtte vil blive givet til indsamling og udbredelse af viden om bæredygtig anvendelse af de begrænsede naturressourcer, til udvikling af miljøvenlige energikilder og til beskyttelse og bedre udnyttelse af stærkt begrænsede vandressourcer.

Budget

Det samlede budget for programmet er 50 mio. kr. og den endelige fordeling af budgettet på konkrete aktiviteter er under udarbejdelse.

C.1 IWGIA

IWGIA (International Work Group for Indigenous Affairs) er en netværksbaseret paraplyorganisation, der gennem kontakter til anerkendte organisationer for oprindelige folk bidrager med fortalervirksomhed i forhold til oprindelige folks ret til selvbestemmelse og sikring af deres kulturelle integritet. Som netværksorganisation er IWGIA bredt anerkendt som talerør for oprindelige folk i kraft en solid forankring blandt lokale, nationale og regionale netværk.

IWGIA har ansøgt om et bidrag på 6 mio. dk til at støtte projektet ” Promoting Rights based Equitable and Pro-poor REDD Strategies in South and Southeast Asia 2010-2013”. Projektet har til formål at styrke indfødte folks kendskab til klimaforandringerne og opbygning af kapacitet til effektivt at engagere sig i udviklingen af nationale strategier. Anmodningen er i overensstemmelse med Danmarks generelle politik over for oprindelige folk med fokus på oprindelige folks sårbarhed over for klimaforandringer. Oprindelige folk er ofte tæt knyttede til og afhængige af naturens ressourcer og hører generelt til de mest sårbare i forhold til klimaforandringer.

IWGIA er ansvarlig for den organisatoriske og overordnede udformning af projektet og vil forestå den samlede koordination, administration og afrapportering til Danida. Projektet er en opfølgning på et et-årigt projekt støttet af Norad (juni 2009-juni 2010) og vil bygge videre på den eksisterende projektstruktur. Projektet implementeres i samarbejde med den asiatiske paraplyorganisation Asia Indigeneous Peoples' Pact (AIPP)

Danida har flere gange samarbejdet med IWGIA, senest i forbindelse med støtte til oprindelige folks deltagelse i klimaforhandlingerne op til COP15 i København i december 2009. Herudover støtter Udenrigsministeriet IWGIA gennem en rammebevilling, der senest blev forlænget i december 2007. Der har været gode erfaringer med det generelle samarbejde med organisationen, herunder økonomistyringen.

Bilag 3 - Indikatorer

A.1 SIDS DOCK

Programdokumentet indeholder et "Results & Ressources Framework" udarbejdet af Verdensbanken, UNDP og SIDS, hvori foreløbige indikatorer er anført. Disse vil komme til at afhænge af, hvilke projekter Styrekomitéen vælger at gennemføre. WB og UNDP vil være ansvarlige for at tilvejebringe de pågældende indikatorer for den del af programmet de gennemfører. De væsentligste forudsatte indikatorer er gengivet nedenfor.

Programmet har to overordnede outputs:

- 1) SIDS har skabt rammerne for at fjerne barriererne for vedvarende energi og energibesparelser og skabt finansielt råderum for udvikling og klimatilpasning.

Indikatorer:

- Antal projekter godkendt til reformer, der vil fremme anvendelse af RE og EE. Gennemførelse påbegyndt.
- Antal lokale personer trænet i RE og EE foranstaltninger i løbet af 2011-12
- Antal nationale kapacitets udviklingsplaner gennemført i 2012

- 2) SIDS har gennemført projekter som demonstrerer, udvikler og anvender initiativer vedr. vedvarende energi og energibesparelser inden for rammerne af en bæredygtig udvikling.

Indikatorer:

- Antal konkrete RE- og EE-projekter godkendt. Gennemførelse påbegyndt.
- Antal lokale personer trænet i RE og EE (I forbindelse med konkrete investeringer).
- Mindst en ny donor har tilsluttet sig initiativet

Udenrigsministeriet vil foretage en vurdering af fremdriften af programmet efter en startfase på ca. 6 måneder.

A.2 Global Green Growth Institute (3GI)

Der er udarbejdet en række overordnede indikatorer, der suppleres med specifikke indikatorer for hvert landeprogram, som 3GI arbejder med. De overordnede indikatorer vedrører

- Antallet af grøn vækst planer
- Antal gennemførte forskningsprojekter
- Antal gennemførte internationale konferencer som øver indflydelse på den grønne vækst dagsorden globalt.

Der er endvidere udarbejdet en række "Country Programme Performance management Criteria", der bl.a. vedrører en vurdering af kvaliteten af partnerlandets engagement, involvering og støtte til udarbejdelse af en grøn vækst model.

Udenrigsministeriet vil foretage en vurdering af fremdriften af programmet efter en startfase på ca. 6 måneder.

A.3 Global Climate Partnership Fund (GCPF)

Fonden vil hvert år offentliggøre detaljerede rapporter om sine aktiviteter og forvaltningen af fondens aktiver. Hver partnerinstitution (dvs. typisk de lokale finansielle institutioner igennem hvilke udlånene formidles) skal indsende kvartalsvise og årlige rapporter til DB om aktiviteter/investeringer finansieret med fondens midler. Indikatorer vil blive udledt fra årsrapporten. Da fonden ikke har været operativ et år, foreligger den første årsrapport endnu ikke.

B.1 Kenya

De væsentligste resultatmål for komponent 1 er, at samlede investeringer i vedvarende energi og klimatilpasning i 2013 på mindst 6 mio. USD, og at mindst 25.000 husholdninger og 3.750 små og mellemstore virksomheder i landområder i 2013 modtager energi fra vedvarende energikilder og/eller gør brug af miljø- og klimavenlig og tilpasset teknologi faciliteret af programmet.

De væsentligste resultatmål for komponent 2 er gennemførelse af yderligere 50 energiplaner, udarbejdelse af 25 energiinvesteringsplaner for medlemsvirksomheder, 10 årlige medlemsbesøg ved vellykkede investeringer (til gensidig inspiration) samt gennemgang af ressourceforbrugsanalyse (bl.a. vedr. energi og vand) af 10 virksomheder per år.

Væsentlige resultatmål for komponent 3 er: Mindst 100 lokale grupper med mindst 3.000 medlemmer skal have modtaget støtte til godkendte klimatilpasningsprojekter i 2013. Mindst 5 landsby-projekter med innovative vedvarende energiløsninger og mindst 5 landsby-projekter med innovative løsninger på klimaudfordringer skal være gennemført eller være under udførelse i 2013.

Udenrigsministeriet vil foretage en vurdering af fremdriften af programmet efter en startfase på ca. 6 måneder.

B.2 Indonesien

Resultatmålene for Harapan projektet er etablering af op til 10 planteskoler drevet af lokalbefolkningen, genplantning af 10.000 ha regnskov, ændre 10.000 ha monokultur oliepalmeplantage til blandet naturskov med gummitræer, bæredygtige driftsplaner udarbejdet, alternative indkomstmuligheder identificeret og programmer til støtte for øget skolesøgning og social velfærd iværksat.

Udenrigsministeriet vil foretage en vurdering af fremdriften af programmet efter en startfase på ca. 6 måneder.

B.3 Maldiverne

Indikatorer er under udarbejdelse.

Udenrigsministeriet vil foretage en vurdering af fremdriften af programmet efter en startfase på ca. 6 måneder.

Bilag 4 – Oversight over relevant supplerende materiale

World Bank/UNDP: SIDS DOCK. Danida Programme Support Document and Component Description”. Draft, February 2011

UNFCCC Secretariat, 2007: Vulnerability and Adaptation to Climate Change In Small Island Developing States: Background Paper for the Expert Meeting on Adaptation for Small Island Developing States. Referenced from: Nurse, L., et al, 2001, Small island states, In Climate Change 2001: Impacts, Adaptation, and Vulnerability, J.J. McCarthy et al (eds.), Contribution of Working Group II to the Third Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, Cambridge University Press, Cambridge, pp. 842-975.

Nyttige links:

SIDS DOCK: Frequently Asked Questions (FAQ) about Small island Development States (SIDS) Sustainable Energy initiative – SIDS DOCK <http://aosis.info/sids-dock/>
Caribbean Community Climate Change Centre (5Cs): info@caribbeanclimate.bz

Component Document: Support to the Global Green Growth Institute, December 2010

Bilag 5

Oversigt over fordeling af Klimapuljen 2011: 400 mio. DKK

		Beskrivelse	DKK mio.
A. Multilateral	SIDS.DOCK	Støtte til små ø-udviklingsstater til at udvikle en mekanisme til fremme af en bæredygtig energiforsyning samt støtte til konkrete investeringer i vedvarende energi og energieffektivisering.	80
	Global Green Growth Institute (GGGI)	Sydkoreansk initiativ med det formål at fremme en grøn omstilling med fokus på vedvarende energi og energieffektivisering i udviklingslandene i overensstemmelse med landenes økonomiske og sociale udviklingsmål.	90
	Global Climate Partnership Fund (GCPF)	GCPF er et tysk internationalt initiativ, som har til formål at reducere CO2 emissioner igennem mobilisering af private midler til klimarelevante investeringer i u-landene.	40
B. Bilateral	Kenya	Programmet vil fokusere på bæredygtig energiforsyning og på energieffektivisering i værdikæder i fødevarerproduktion og -industri. En fond til støtte af lokale klima- og miljøtiltag, som identificeres og gennemføres på meget decentralt niveau i landområder i Kenya, vil modtage midler fra klimapuljen.	50
	Indonesia	Indonesiens skove spiller en meget stor rolle for klimaudviklingen – ikke blot i Indonesien men globalt. Programmet fokuserer på rehabilitering af degraderet skov og på bæredygtig udnyttelse af genrejst skov med særlig henblik på at skabe bæredygtige jobs for den lokalbefolkning som traditionelt har levet af skoven. Programmet er integreret i REDD+ programmet.	50
	Maldives	Stigende vandstand i verdenshavene som følge af klimaændringer er livstruende for Maldiverne, og programmet fokuserer på opbygning af lokal kapacitet til imødegåelse af de deraf følgende trusler. I et tæt samarbejde med UNDP – som også vil være implementerende – vil et program med elementer af kystsikring, tilpasset infrastruktur, vedvarende energi og beskyttelse af naturressourcer blive formuleret.	50
C. Tværgående indsatser	Støtte til forhandlingsprocessen, civilsamfund og faglig rådgivning	Strategisk støtte til fremme af klimaforhandlingerne fordelt på forskellige aktiviteter:	7
		<ul style="list-style-type: none"> - Cartagena-gruppen bestående af en række progressive i- og ulande (forudsættes implementeret igennem anden bilateral donor). - Støtte til reform af reglerne om optag af CO2 i jord og skov (LULUCF) under Kyoto Protokollen gennem UNFCCC-sekretariatet. - Støtte til ekspertgruppe til forberedelse af en Grøn Fond 	
		Støtte til civilsamfundsaktiviteter med fokus på oprindelige folk.	8
		Små projekter under lokal bevillingskompetence i Sydafrika.	0,5
		Teknisk og faglig rådgivning til at understøtte klimapulje-indsatser, bl.a. UNEP FIRM (2010-puljen), GGGI, SIDS-programme. Muliggøres ad to kanaler: Rameaftale med Energistyrelsen samt oprettelse af en korttidsrådgiverpulje.	4,5
	Administration	5%	20

Bilag 6 – Liste over forkortelser

AOSIS	Alliance of Small Island States
B2B	Business to Business
BNI	Bruttonationalindkomst
5C	Caribbean Community Climate Change Center (CCCCC)
CIF	Climate Investment Funds (of the MDBs)
COP	Conference of the Parties
Danida	Danish International development assistance
DB	Deutsche Bank
DOCK	“docking mechanism” (for the SIDS to access funds, technologies and carbon markets)
EE	Energy efficiency
EIB	European Investment Bank
ESMAP	Energy Sector Management Assistance Programme (of the WBG)
GEF	Global Environment Facility
GGGI/3GI	Global Green Growth Institute
GHG	greenhouse gases
IFC	International Finance Corporation (Verdensbankgruppen)
IWGIA	International Work Group for Indigenous affairs
LDC	Least Developed Countries
LIC	Low Income Countries
LULUCF	Land Use, Land Use Change and Forestry
MDBs	Multilateral Development Banks
MIC	Middle Income Countries
MoFA	Ministry of Foreign Affairs
NAMA	National appropriate mitigation action
NAPA	National action programme of adaptation
PPCR	Pilot program for climate resilience (of the CIF)
REDD	Reduced Emissions from Deforestation and Degradation
RET	Renewable Energy Technologies
SIDS	Small island developing states
SME	Small and Medium sized Entreprises
SPREP	Secretariat of the Pacific Regional Environment Programme
SREP	Scaling up renewable energy program (of the CIF)
UNDP	United Nations Development Programme
WB	World Bank
WBG	World Bank Group